

V rámci celoroční činnosti DSK Motýlek se koná další z výletů vlastivědného cyklu:

„Památná místa naší země a našich dějin“

V letošním roce začínáme s jarním výletem po krásách naší země s připomenutím významného rodu Slavníkovců, který byl vyvražděn více než před 1 000 lety. Je to výlet ve větší vzdálenosti od Prahy, ale s dobrým vlakovým spojením. věřím, že se výlet bude líbit.

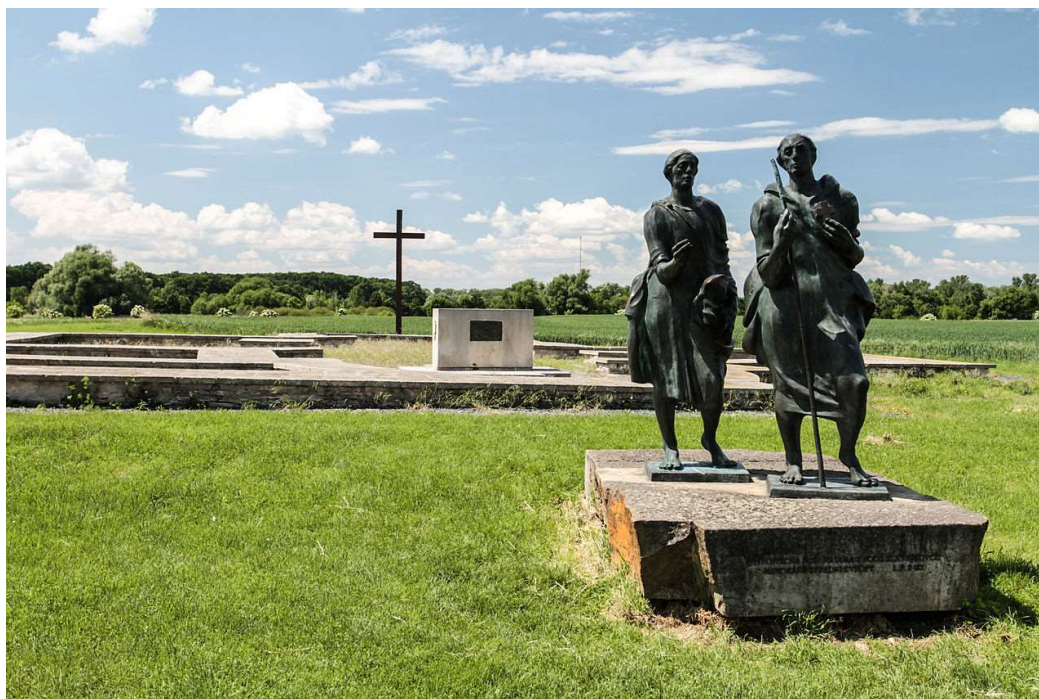
Výlet „Libice n.C.“

se koná v neděli dne **13. 4. 2025** dle následujícího programu:

Cesta tam.

Sraz je v železniční stanici **Praha Hlavní nádraží (Wilsonovo)** v **7:30**. Rychlíkem „Svitava“ pojedeme do železniční stanice **Kolín**. Po příjezdu v **8:40** půjdeme **pěšky** (po červené) cca **15 km** k bývalému hradišti **Slavníkovců v Libici n. C.**

Tam vlakem ze stanice Praha hl. n. (Wilsonovo)		Další vlak	
<u>R 19 (R 865 Svitava)</u>		<u>R 9 (R 977 Vysočina)</u>	
• Praha hl.n.	8:01	8:08	
• Kolín	8:40	8:46	

Bronzové sousoší **sv. Vojtěcha a jeho bratra sv. Radima**, které vytvořili **Marie a Vojtěch Adamcovi**.

Slavníkovci

Nejstarší šlechtický **rod Slavníkovců** sídlil od druhé poloviny 10. století v obci Libice nad Cidlinou. V raném středověku šlo o velmi **významné hradiště o rozloze asi 26 hektarů**, které bylo opásáno poměrně mohutnou hradbou.

Do Libice nad Cidlinou sahají kořeny **nejstaršího šlechtického rodu u nás**, rodu Slavníkovců, rodině velmože Slavníka. Jeho rozkvět i zánik spadá do 10. století. Na akropoli měli Slavníkovci vybudovanou pohodlnou rezidenci – stál zde **zděný kostel a dřevěný palác** a měli zde dokonce **i vlastní mincovnu**, kde se razili denáry.

Kam přesně sahalo slavníkovské území není do dnešní dob známo. Kosmova kronika, která zachytila následné události po více než 120 letech uvádí, že **jižní hranicí slavníkovské říše** bylo hradiště Chýnov, Doudleby a Netolice, na západě Rokycansko, na východě hrad Litomyšl. Podle slavníkovských mincí však historickové usuzují na menší území v Polabí a přilehlém okolí – **Poděbradsko, Nymbursko, Kolínsko, Kutnohorsko a Čáslavsko**.

Slavníkovci patřili spolu s Přemyslovci k nejváženějším vládnoucím rodům v Čechách při sjednocování vlády českého státu. Písemné prameny naznačují příbuzenské vazby Slavníkovců k rodu saských vévodů, pozdějších římských králů a císařů. Pravděpodobně byli spřízněni také s "konkurenčním" rodem Přemyslovců.

V polovině 10. století **panovaly mezi oběma rody ještě dobré vztahy** a změnily se dokonce i v příbuzenské, když si **vévoda Slavník vzal za ženu Střezislavu z Přemyslova rodu** (sestra Boleslava I. Ukrutného a sv. Václava). Slavník měl šest synů. Slavníkův syn Soběslav pomáhal římskoněmeckému panovníkovi Otovi III. v boji proti kmeni Bodrců. Padl v roce 1004 v Praze při ústupových bojích. **Nejvýznamnějším členem rodu se stal sv. Vojtěch, druhý pražský biskup**. Vojtěch žil velice asketicky, o stravu a majetek se dělil s chudými a potřebnými. Záhy začal podnikat i misijní cesty do Polska a tehdejších Uher (dnešní Maďarsko), kde pokřtil pozdějšího svatého krále Štěpána. Zemřel mučednickou smrtí na území Pruska 23. dubna 997. Podle legendy byl zbit pádlem a ubodán oštěpy poté, co nevědomky vstoupil na posvátné území pohanů. Prvním arcibiskupem v Hnězdně se stal Vojtěchův bratr Radim (Slavníkův levoboček), řeholním jménem Gaudencius.

Proč došlo k vyvraždění Slavníkovců

Vyvraždění Slavníkovců 28. 9. 995 na Libici je pokládáno za jednu z nejvýznamnějších epizod v historii raně středověkého českého státu. Dříve se vykládalo, že k hrůznému činu došlo ze strany Přemyslovců, kteří tak odstranili mocné konkurenty. Tato představa byla vyvrácena Dušanem Třeštíkem, který prokázal, že není možné, aby Boleslav I. kolem roku 960 získal Slezsko a pak Krakovsko, když by mezi nimi a pražským knížectvím leželo nezávislé panství Slavníkovců. Slavníkovci tedy byli spíše příbuzní Přemyslovců, nebo dosazení správci v oblasti

důležité Trstenické stezky, ale v žádném případě nemohli Přemyslovcům mocensky ani vojensky konkurovat!

Dodnes tak není přesně jasné, kdo byl konkrétně pachatelem či objednatelem masakru nebo jaké byly jeho motivy. Jisté je to, že **přemyslovský kníže Boleslav II.** rozkaz k vyvraždění příbuzenského rodu nevydal. Byl stížen mrtvicí a nebyl schopen vlády.

Faktem zůstává, že v oné době se **Vojtěch se velmi nepohodl s "nějakými bojovníky", patrně z rodu Vršovců**, na Pražském hradě. Vojtěch totiž poskytl azyl cizoložné ženě (nevěru spáchala s knězem z rodu Slavníkovců) a oni ji přes jeho naléhání vyvlekli z kostela a před jeho očima jí usekli hlavu (ačkoli manžel byl proti). Za to údajně rozzuřený Vojtěch Vršovce vyobcoval z církve. Ze strany Vršovců pak zazněla výhrůžka na rod Slavníkovců, že se jim Vršovci pomstí za to, že jeden jejich člen, tedy biskup Vojtěch, zabránil tomu, aby byla ta žena okamžitě předána a mohla být potrestána. O krvavé lázni rozhodli předáci rodů na sněmu. Dnes je už dokázáno, že kníže Boleslav vydal nařízení, aby sněm zabránil krveprolití. Kmeny ho však nevyslyšely!

Co se stalo na Libici

V osudový čas se přemyslovská i slavníkovská družina účastnily výpravy německého císaře proti pohanským Obodritům (Bodrcům). Výpravy proti pohanskému kmeni se účastnil polský Měšek a dva sbory z Čech: přemyslovský a slavníkovský. První oddíl pod vedením nejstaršího knížecího syna Boleslava (tedy Boleslava III.) opustil Prahu, druhý odešel z Čech v čele se Soběslavem, nejstarším Slavníkovým synem. Hlavní slavníkovský hrad Libice nad Cidlinou – na svoji dobu rozlehlé sídlo s celkovou opevněnou plochou 26 hektarů – tak zůstal prakticky bez ochrany. Byla zde jen základní vojenská posádka, čtyři mladší slavníkovští bratři (Spytimír, Pobraslav, Pořej a Čáslav) a ženy, děti a starci.

Byl pátek, **27. září roku 995, předvečer svátku sv. Václava**. Nic nenasvědčovalo tomu, že z pražské strany hrozí nějaké nebezpečí. Pod hradby se ale přihnaly oddíly Vršovců, kteří se hotovili k nerovnému boji. Posádka hradu nechtěla v předvečer památného dne bojovat, Libičtí volali na útočníky, že když chtějí dnes bojovat, tak neuznávají svátek sv. Václava. Nato jim útočníci odpověděli: "Když je vaším svatým Václav, naším je Boleslav" (syn Václavova vraha). Na tu dobu, kdy se kvůli velkým církevním svátkům boje běžně přerušovaly, to bylo velmi drsné. Ještě otřesnější pak bylo, když útočníci Slavníkovce po dobytí hradiště „vyloudili z ochrany kostela slibnými řečmi“, aby je vzápětí „povraždili všechny zrádně a ukrutně“. Dobývání Libice trvalo asi dva dny a krutého vraždění nebyl ušetřen nikdo, ať už to byli starci, ženy nebo nemluvňata. Také byli státi čtyři Vojtěchovi bratři.

Krvavá jatka **přežili jen tři Slavníkovci – biskup Vojtěch, hlava rodu Soběslav a nevlastní bratr Vojtěcha, Radim**. Biskup Vojtěch v době libického masakru už nežil v Čechách, velitel slavníkovského kontingentu proti Obodritům Soběslav byl na tažení. Ten, když se dozvěděl, co

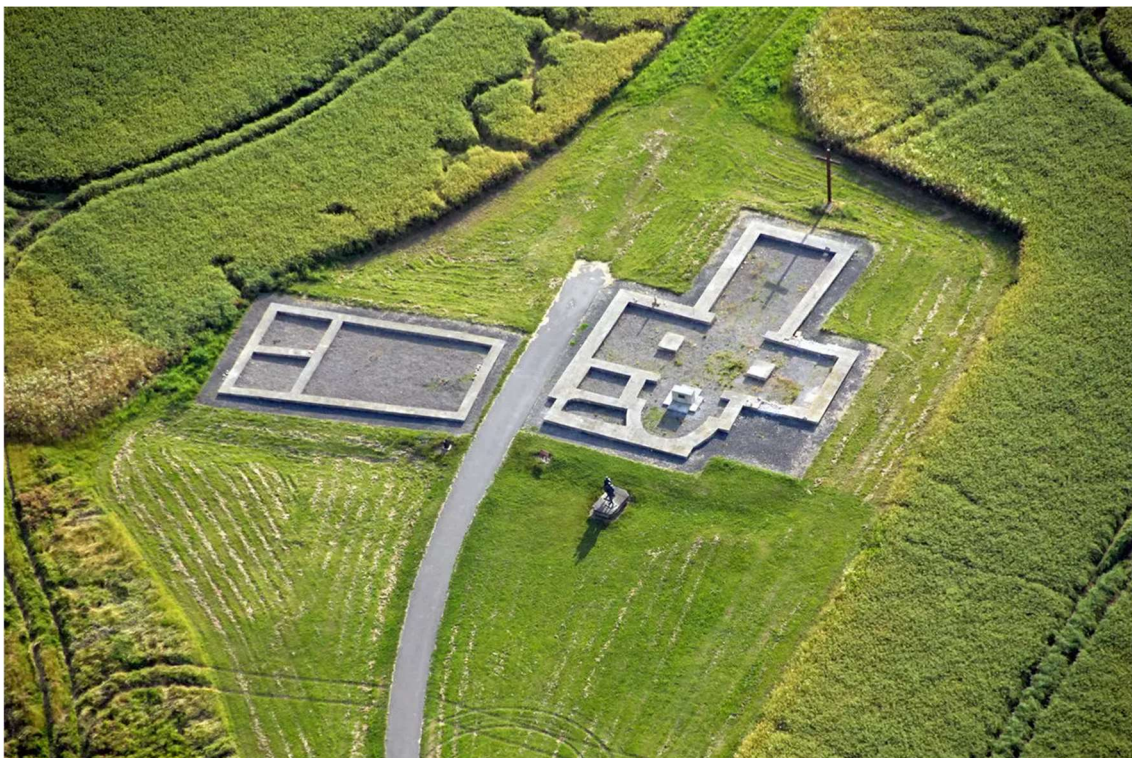
se stalo, zůstal u polského knížete. Ani jeden ze Slavníkovců se už do Čech nikdy nevrátil. Radim zastával úřad arcibiskupa v Hnězdně.

Každý správný detektivní příběh musí zodpovědět na otázku, komu čin prospěl nejvíce – celkově libická krvavá lázeň samozřejmě **prospěla Přemyslovcům – přímo ale Vršovcům**, kteří se dostali ke kořisti a územím Slavníkovců.

Krvavý začátek a krvavý konec rodu Vršovců nejen na Libici

Vršovci se pak na Libici usadili sami. Jejich zdejší působení ale nemělo dlouhého trvání. V létě 1108 doprovázel kníže Svatopluk císaře Jindřicha V. na výpravě do Uher. Mezitím se na polsko-české hranici odehrával jeden z drobných lokálních sporů, jež tam byly prakticky na denním pořádku. V šarvátce byly patrně zapleteny i zájmy Přemyslovce Bořivoje II., jehož Svatopluk předtím svrhl z trůnu, a poté se zdržoval v cizině. Z nějakého, nám dnes již neznámého důvodu, komunikoval Vršovec jménem Mutina, jeden z předáků českého vojska, intenzivněji s Poláky.

Patrně v důsledku jednání Mutinovo vojsko před Poláky ustoupilo. Toto jednání, o kterém dostal kníže Svatopluk zprávu díky svému agilnímu služebníkovu Vackovi, podnítilo knížecí zlost a krutost. Kníže Svatopluk – podle kronikáře Kosmy „rozpálen více než kamna sedmkrát rozpálená“ – opustil vojenskou výpravu v Uhrách a vydal jasné rozhodnutí – rod Vršovců musí zmizet z povrchu zemského. Jeho zbrojnoši začnou okamžitě jednat. Objíždějí hrad po hradu a zabíjejí jednoho Vršovce po druhém. Svatoplukovi zbrojnoši řadí v Praze a likvidují příslušníky rodu Vršovců jednoho po druhém. "... Jedni byli vedeni na tržiště a jako dobytek skoleni, jiní byli na hoře Petříně sřati, mnoho jich bylo povražděno v domech nebo na ulicích." Na konci krvavých jatek mají na svých mečích na 3000 zářezů.

Cesta zpět.

Od **Slavnickovského hradiště** půjdeme zpátky a cestou si prohlédneme všechny památky, které jsme nestihli cestou tam. Následně vedle památníku Mistra Jana Husa se zastavíme v jediné blízké **Restauraci Kulturní dům Libice** (cca 1 km od železniční stanice Libice n.C.), kde zhodnotíme celý výlet a rozhodneme se jakým vlakem pojedeme zpět do Prahy.

Na celkovou délku **cca 17 km** i se zastávkami máme zhruba **7 – 8 hodin** (podle vlaku, který zvolíme).

Cesta zpět bude ze stanice Libice n. C.		
	S 2 (Os 25840)	S 2 (Os 25844)
• Libice n.C.	15:43	16:43
• Praha hl.n.	17:05	18:07

Účastnit se mohou všichni: děti, ženy, starci i polo....., členové i nečlenové, přátelé DSK Motýlek.

Pozor změna: Děti na výlet mohou jen v doprovodu rodičů nebo se souhlasem rodičů v doprovodu jiné osoby starší 18 a mladší 81 let.

Vezměte si sebou: dobré oblečení (hlavně dobrou obuv), jídlo, pití a peníze na jízdenky případné vstupné. A hlavně **nezapomeňte na všechno, co potřebujete k úspěšnému výletu.**

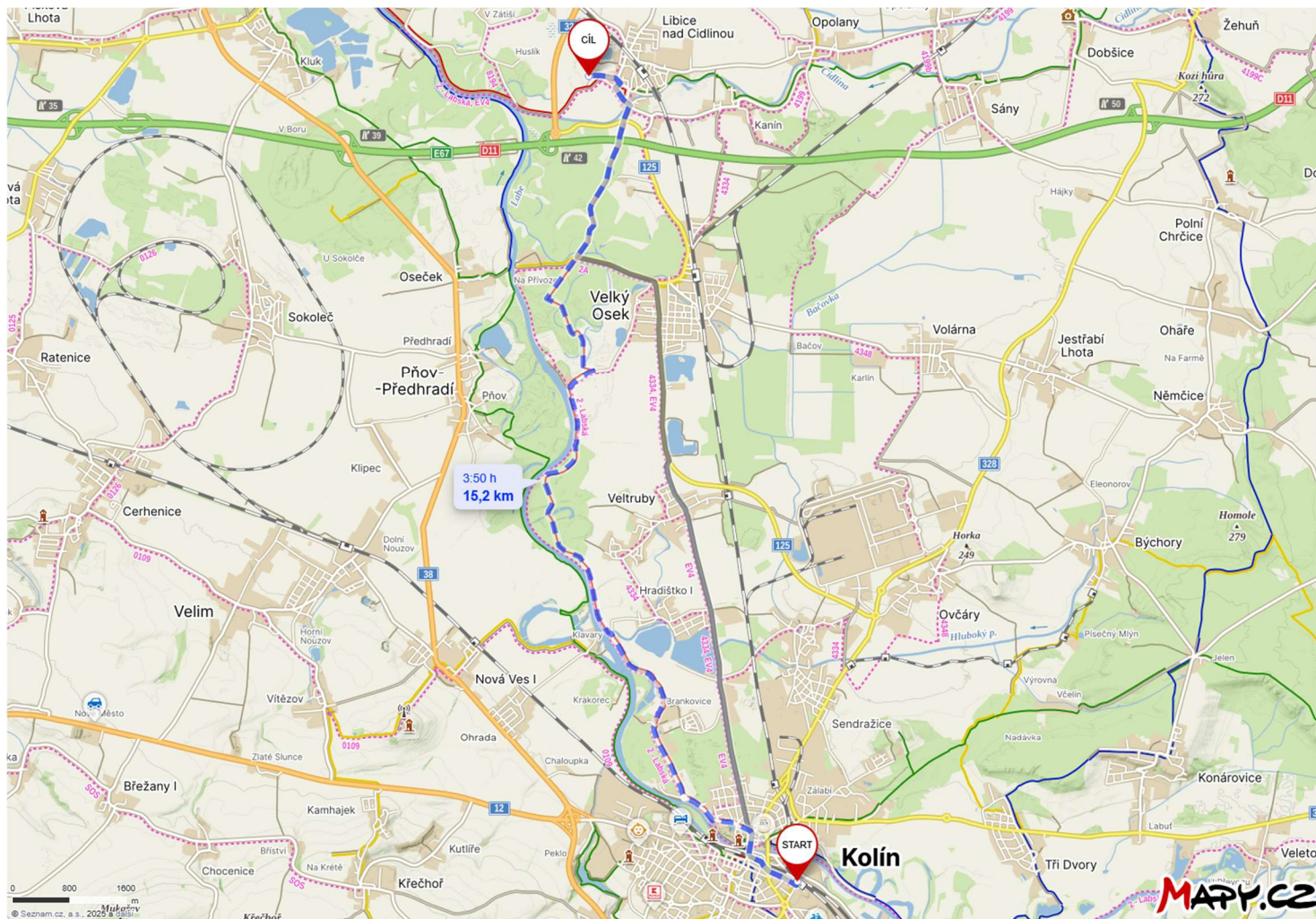
Výlet procházka se koná za každého počasí s výjimkou dlouhotrvajícího deště. Stejně jako poslední výlety je tento ryze dobrovolný a každý účastník si za sebe zodpovídá sám. Výlet má na starosti **děda Pavel HAT Tikman.**

Jízdenku na vlak tam i zpět si každý zajistí sám. Buď z tepla domova přes internet nebo před odjezdem u kasy. Pro děti **do 18 let** a starce **nad 65 let** pro cestu tam je **jízdenka 70,- Kč**. Pro věkovou hranici mezi tím pak **140,- Kč**. Cesta zpátky pak stojí stejně **70,- Kč resp. 140,- Kč**.

Jinak se koná se pod záštitou prezidenta SK HARMONY Pavla Horáka.

Kontakt: pavel.tikman@sudop.cz +420 605 229 022

Na následujících mapkách je trasa cesty a místa, která chceme navštívit.

Hledání Trasa Moje mapy PT

Trasové možnosti: Auto, Moped, Pěší, Cyklistický, Rolní, Seznam

Turistická

Start: 50.0252950N, 15.2134344E
50.0252950N, 15.2134344E

Cíl: Slavíkovské hradiště Libice...
Libice nad Cidlinou, Česko

Vyhledat ubytování v cíli B

3:50 h 15,2 km | 3:27 h 13,7 km

Uložit Sdílet Exportovat

Počasí na trase Vypnuto

Výškový profil

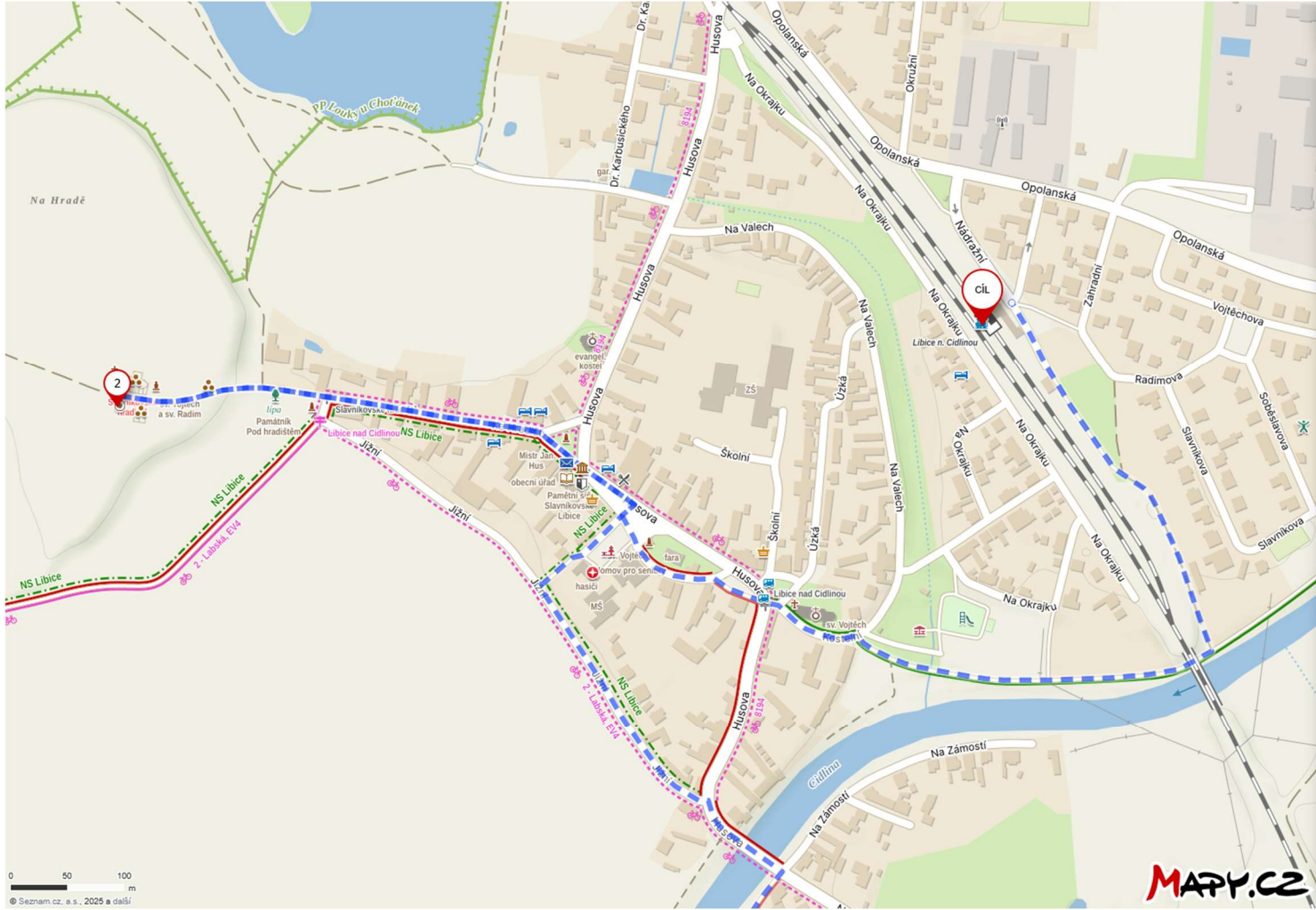
Itinerář

MAPY.CZ

Čeština

Návod - Legenda - Mobil - Reklama - Podmínky a licence - Problémy a připomínky - Nastavení personalizace - Pro vývojáře

f x @ A P

Hledání **Trasa** Moje mapy PT

Turistická

Start
50.0252950N, 15.2134344E
50.0252950N, 15.2134344E

+ 15,2 km za 3:50 h

Bod 2
Slavnikovské hradiště Libice...
Libice nad Cidlinou, Česko

+ 1,4 km za 22 min

Cíl
50.1276200N, 15.1830947E
50.1276200N, 15.1830947E

+ **Vyhledat ubytování v cíli**

4:11 h
16,6 km

Uložit Sdílet Exportovat

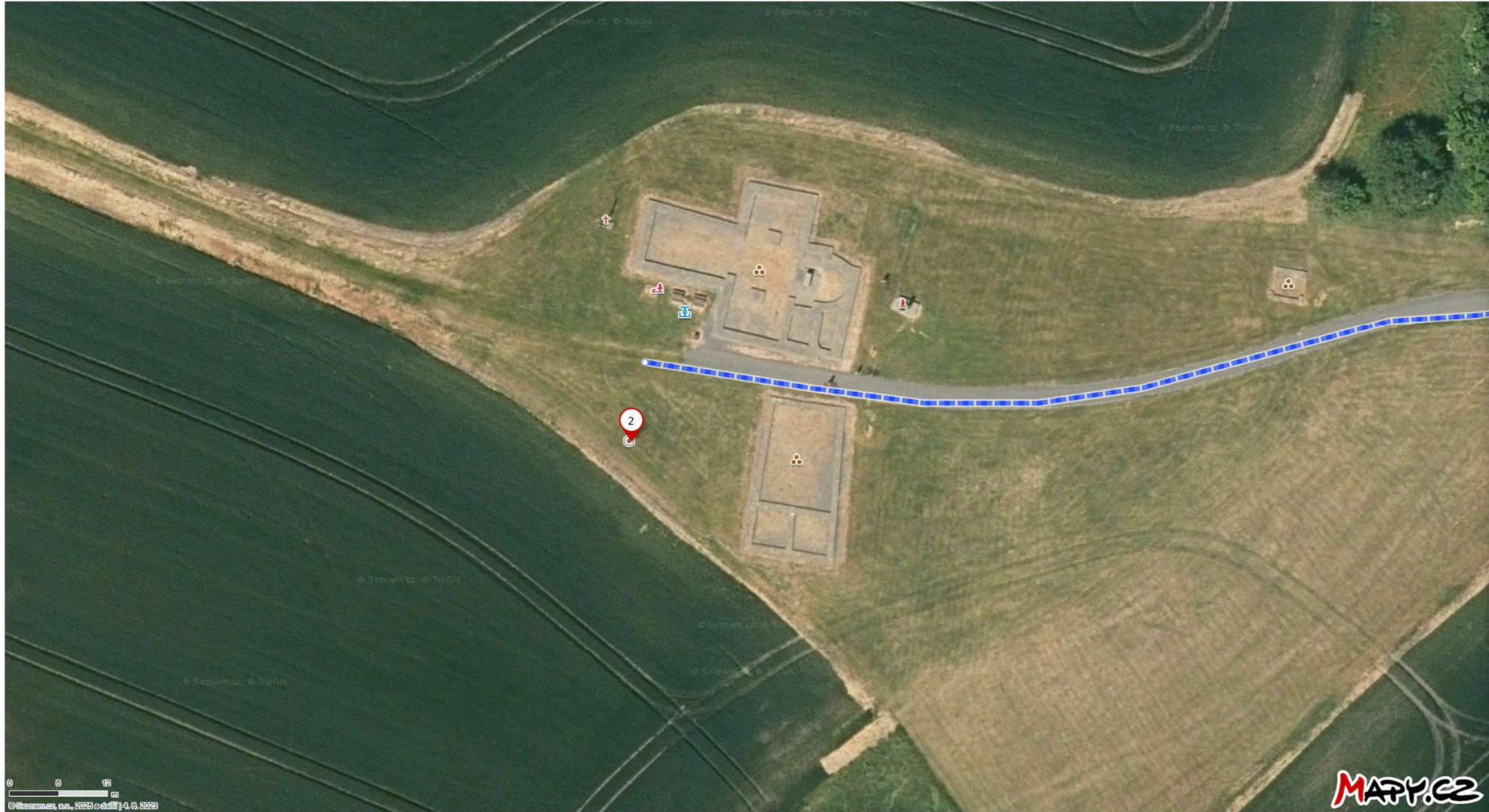
Počasí na trase Vypnuto

Výškový profil

Itinerář

MAPY.CZ Čeština

Náповěda · Legenda · Mobil · Reklama · Podmínky a licence ·
Problémy a připomínky · Nastavení personalizace · Pro vývojáře

0 0 100 m
© Seznam.cz, s.r.o., 2023. Všechna práva vyhrazena.

MAPY.CZ

